

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1735. usque ad annum 1737

Fleury, Claude

Augustæ Vindelicorum [u.a.], 1786

VD18 90119347

§. 23. Hosii Episcopi Posnaniensis epistola Postoralis ad omnes suæ
Diæcesis Consessarios.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67868](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67868)

tur consilio res ita composita est, ut ex Sæc. XVIII.
A. C. 1735.
 controversis Abbatiis duntaxat tredecim cum plena ad eas nominandi facultate Regi, ut loquimur, commendarentur, cum aliunde maxima earum pars jamjam in commendam fuisset attributa.

§. XXIII.

*Hofii Episcopi Pofnaniensis epistola
 Pastoralis ad Confessarios.*

Cum in Poloniæ Regno politica tranquillitas tam secundis Augusti bellis quam publica inter Belligerantes pace feliciter fuisset reddita, pariter Poloni Præfules conscientix quietem inter subditos suos firmare adlaborabant; non levis enim contentio adhuc fervebat inter Ecclesiasticos. Ea oriebatur ex juramento, quod Potokius Regni Primas ante Regis electionem de eligendo in Regem eo, qui ab utroque Parente Catholico in Polonia natus esset, ab Electoribus exigebat. Illos enim, qui in Augustum Saxonem sua contulerunt suffragia, vel postmodum electo fidei homagium præstitere, quidam Confessarii adversæ factioni adhucdum adhærentes tanquam perjurii reos habebant, eisque absolutionis gratiam denegabant, eoquod Principi

Hist. Eccles. Tom. LXXV. H pem

Sæc. XVIII. pem (uti obtendebant) contra jur-
 A. C. 1735. tam fidem nec in Polonia natum, ne
 natione Polonum elegissent: Inde ven-
 non infrequens inter Ecclesiasticos
 tercatio, animorum averfio, atque ei-
 gentium conscientia commiffi perjur-
 timore plurimum turbata: cum aute-
 in Polonia ab illis, qui Augusto Re-
 favebant, maximo applaufu recep-
 fuiffet consultatio Romana quorundam
 Theologorum, qui hoc juramentum
 omnino invalidum, irritumque esse
 monstrabant, hinc præ ceteris Hol-
 Pofnaniensis Epifcopus ad Diœceſis
 Confefſarios & ad univerſum Clerum
 hac ſuper re epiftoſam Paſtoralem e-
 dit hujus tenoris: *Stanislaus Joſephus*
de Bezdán Hoſius, Dei Sedisque Apoſto-
licæ gratia Epifcopus Pofnaniensis
Univerſo tam ſæculari quam Regulari Clero
noſtræ Diœceſis necnon R. R. Patribus Sa-
cietatis, noſtris in Chriſto dilectis Gra-
tiam in Domino.

„Cum ſacra Exomologefis a Chriſto
 „Domino in ſacrum animarum proventus
 „tum, & ad fidelium utilitatem ac be-
 „num, ut a ſuis peccatis ſoluti, ac Deo
 „reconciliati dona & gratias ad æternam
 „nam vitam proficuas confequantur
 „inſtituta ſit, ita nil magis neceſſarium
 „eſt, niſi ut Confefſarii atque ad ab-
 „min-

„ministrandum Pœnitentiæ Sacramen- Sæc. XVIII.
 „tum ordinati illud pro salutari insti- A. C. 1735.
 „tutione illorum, qui debita devotione
 „accedunt, cum omni diligentia, &
 „requisita attentione seclusa omni pas-
 „sione præpostera ex sinistro privatoque
 „judicio exorta administrent, non au-
 „tem temporale lucrum respiciant, mi-
 „nus vero pœnitentes perturbent, vel
 „infamiæ (quod aliunde S. Canonibus
 „sat luculenter prohibitum est) nota
 „perstringant. Eapropter ad sacrum
 „conscientiæ tribunal vocati Judices
 „diligenter attendant, ut suos pœniten-
 „tes duntaxat de peccatis venialibus
 „ac mortalibus examinent, & pro gra-
 „vitate ac conditione culpæ eis absolu-
 „tionem vel impertiantur, vel ad tem-
 „pus differant, vel exigente casu de-
 „negent, nullatenus autem suis pœni-
 „tentibus scrupulos ingerant, quibus
 „timoratæ conscientiæ irretiantur ac
 „perturbentur, simulque publica pax
 „evertatur. Cum autem nobis nun-
 „tium esset, quod quidam Confessa-
 „rii, sui status ac vocationis immemo-
 „res, suisque passionibus abrepti Judi-
 „ces, dum Pœnitentiæ sacramentum
 „præcipue militibus ac Nobilibus ad-
 „ministrant, eisdem inculcare præsu-
 „mant, quod præstito suo juramento
 „teneantur, proin illius, quem se electu-
 „ros

H 2

„ros

Sæc. XVIII. „ros jurassent, parti adhærere ad
 A. C. 1735. „stringantur, ac propterea illis, qu
 „Serenissimum Augustum III. pro legi
 „timo Rege habuerunt, ab ejus studi
 „absterrere, eisque utpote perjuris ab
 „solutionem denegare teneantur. Ve
 „rum ejusmodi Confessarii non perpe
 „dunt, hoc juramentum per special
 „decretum Curiaë Romanæ juxta The
 „ologorum sententiam declaratum fuit
 „tanquam nullum & irritum, qu
 „sententia, quamvis aliunde jam
 „notuerit, haud abs re tamen erit,
 „lam huic nostræ epistolæ inserere: T
 „nor illius est sequens“.

*Nuperrime Varsoviæ habebantur con
 vocationis comitia, in quibus stabilitus
 acti, que est, quicquid in proxima Reg
 electione necessarium ac utile videretur,
 hæc ad normam legum unanimiter & pa
 fice peragatur: Hanc in rem Primas Reg
 proposuit formulam juramenti ab Episc
 pis, Senatoribus, & Nuntiis ad hæc co
 mitia vocatis præstandi: Ea juratum fuit
 ut non alius in Regem eligeretur, nisi
 Polonia, & quidem ab utroque Parte
 Catholico natus fuerit. Adversus hoc ju
 ramentum non pauci ex præfatis Episcopis
 Senatoribus & Nuntiis reclamabant, partim
 quod illud adversaretur Reipublicæ legibus
 vi quarum exteri a Competitorum numero*

non excluduntur, minus vero Regius Princeps, qui tamen per hanc clausulam, quamvis tacite, satis tamen aperte & indecenter excludebatur, partim quod per ejusmodi juramentum ipsa eligendi libertas Electoribus, nempe tribus Reipublicæ Ordinibus ex legum præscripto illimitate & tuto competens, imminueretur, ac restringeretur; eis enim alium hac prærogativa destitutum eligendi facultas demeretur: partim quod ipsimet satis probe prospexerint, quam horrida belli flamma, quotque tumultus non sine luculento Regni periculo (uti rei eventus nunc manifeste docet) ex ejusmodi oriuri essent jurejurando, quod ad principalem scopum nil omnino conferre potuit.

Sæc. XVIII.
A. C. 1735.

Verum insuper habitis omnibus eorum oppositionibus, vi & armis, imo interminata etiam capitis pœna hoc juramentum præstare cogebantur, ubi nonnulli quidem ad præscriptæ formulæ verba jurarunt, alii tamen nonnisi addita clausula, reservata electionis libertate, aut alia ejusmodi limitatione, quam in præsentis rerum perturbatione ad declinandum vitæ periculum, & conscientiæ securitatem addere necessarium fore visum erat.

Inde vero duæ oppido graves oriuntur quæstiones & quidem I. an ejusmodi juramentum valeat? II. si id valet, & dispensatione opus sit, a quonam hæc dispensatio

Sæc. XVIII. concedi queat? Ad primam respondetur,
A. C. 1735. illud ob rationes in relatione facti allegatas
 non valere, propter has enim materia juramenti, si ex se indifferens, & licita est, redditur illicita, & quidem primo, quia credit in præjudicium tertii; Regius enim Princeps defuncti Filius præter alia damna juris passivo sibi ex legibus competente ad electionem sine ulla legitima causa privatur. Suarez tom. 2. de Relig. tract. de Juram. l. 7. c. 23. n. 5 Sanchez. tom. 1. de præcept. Decal. l. 3. c. 10. n. 38. Secundum. Cum enim Reipublicæ leges electoribus immitatam, quemcunque idoneum judicaverint, eligendi libertatem tribuant, ejusmodi autem juramentum hanc libertatem ad unum duntaxat restringat, sequitur, hoc juramentum contra leges fuisse præsitum, proin omnium Doctorum judicio nullum. Tertio, quia plurima mala, quæ ex tali exclusione per juramentum firmata Reipublice imminent, facile prospici poterant, & sine ejusmodi periculo exclusio, si Reipublice utilis foret, adhuc rata haberi posset, quin juramentum imponeretur; nunc vero illa, quia ad omnes hæc calamitates assam præbet, ideo juramentum quoque invalidum reddit. Gobat tom. II. cas. 16. n. 501. & omnes Doctores, ex l. cum qui ff. de soluc. & cap. quemadmodum de jurejurando §. Quod si. Insuper etiam si hæc mala, dum a jurantibus, juramentum

tum præstitum est, non fuissent prævisa, si Sæc. XVIII.
 tamen postea ad hæc mala adverterunt, vel A. C. 1735.
 ea actu evenere, id ad tollendam obligatio-
 nem juramenti jam satis superque fuit juxta
 Regulam, de qua Sanchez in Præcept.
 Decal. Lib. IV. cap. II. & Gobat. l.
 c. & n. 495.

Ad secundam quæstionem respondetur,
 ex prædictis constare, quod hoc juramen-
 tum nulla egeat dispensatione, Et si ege-
 ret, justissimæ adessent causæ, quæ ejus-
 modi dispensationem deposcerent, Et qui-
 dem talis dispensatio in foro conscientie ab
 Episcopis & Abbatibus concedi posset juxta
 communem sententiam Doctorum apud Car-
 dinalem de Lugo tom. 2. de just. disp. 22.
 sent. 8. p. 241. imo etiam a privilegiatis
 Regularibus Tambur. l. 3. in Decal. c. 3.
 §. 1. n. 5. & Gobat. l. c. n. 508. Hæc
 erat Theologorum Romanæ Curie sen-
 tentia, „Ne ergo fidelium animæ sub
 „tetro perjurii phantasmate ultra deci-
 „pantur, nec publica pax a Deo impe-
 „trata, & totius Regni tranquillitas
 „deinceps perturbetur, & respublica
 „in suis statutis, ac firma securaque
 „libertate semper remaneat, horta-
 „mur, & sub pœna suspensionis ipso
 „facto sine ulteriore declaratione incur-
 „rendæ aliisque pœnis gravioribus ad
 „arbitrium nostrum imponendis in virtu-
 „te S. Obedientie, & auctoritate no-
 „stra

Sæc. XVIII, „stra omnibus Confessariis præcipimus
 A.C. 1735. „ne pœnitentes propter hoc juramen-
 „tum sub prætextu commissi perjury
 „molestare, aut eis absolutionem de-
 „negare præsumant, sed potius salub-
 „riter hortentur, ut remedia salutis
 „adhibere, & publicam quietem pro-
 „movere adlaborarent. Hoc nostrum
 „mandatum a Collegiorum & Conve-
 „ntuum Superioribus in eorum Capitu-
 „lis prælegatur, atque exacte obser-
 „tur: utque illud ad omnium notitiam
 „perveniat, mandamus, ut illud a no-
 „bis subscriptum, nostroque sigillo ma-
 „nitum ad Ecclesiæ valvas affigatur.
 „Datum Varsoviæ in nostro Palatio
 „Episcopali die vigesima secunda Apr-
 „lis anno 1735“.

Stanislaus Episcopus

§. XXIV.

*Augusti III. Poloniæ Regis decre-
 tum contra duos Regulares.*

Inter quatuor illos Theologos, qui Re-
 mæ præfatam Consultationem edide-
 rant, præcipuus erat Pater Guarinius
 Jesuita, quem Pontifex Romæ in Pro-
 fessorum Domo ad petitionem Gallicæ
 Oratoris & Zaluskii, qui Stanislaus
 Emissarius erat, custodiri præcepit.